

Vidjeti očima i osjetiti srcem (Meka)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil el-Gazavi

18. ševval 1440. god. po Hidžri / 21. juni 2019.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Neka su Božiji mir i spas na njega.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojazni, bogobojaznost je svjetlo, uputa, uspjeh i spas, kao što Uzvišeni kaže: "O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjerena." (El-Enfal, 29).

Nužno je poznato svakom vjerniku pronicljivom – da postoji razlika između toga da se nešto vidi očima i osjeti srcem. Čula mogu registrovati materijalni svijet, dok srce, izoštreno Uputom, može uvidjeti suštinu stvari. Tako čulo vida primjećuje stvari koje oči mogu zapaziti, dok srce osvjetljeno vjerom, što je blagodat koju Uzvišeni daruje iskrenim vjernicima, može biti vodič čovjeku, koji mu je od velike pomoći da na pravi način spozna svoga Gospodara, da razlikuje istinu od neistine, da uvidi koji put vodi ka spasu, i da shvati kakvo prebivalište koga na ahiretu čeka.

Upravo je ovo suštinska razlika između očnog vida i spoznaje srca. Pronicljivo srce samo vjernik može imati, niko drugi. Onom kome Uzvišeni ne daruje uputu – ne može jasno vidjeti stvari, zato što ne može proniknuti u njihovu suštinu, ne može shvatiti kamo vode.

U vezi s tim, sva čula, tako i čulo vida, velika je blagodät koju čovjek treba čuvati, i ne koristiti je u lošem. Imperativ vjere podstiče vjernika da čuva svoj pogled od svega što mu Onaj Koji sve vidi i Koji je o svemu obaviješten nije dopustio da gleda. Tako Uzvišeni kaže: “Reci vjericima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjericama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim (...)” (En-Nur, 30–31).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Aliju, radijallahu anhu, riječima: “Alija, nemoj gledati zabranjeno uzastopno i neprekidno. Za prvi pogled nećeš odgovarati, ali za svaki sljedeći hoćeš.” (Ahmed, Ebu Davud i Et-Tirmizi)

Čuvati pogled, ne gledati ono što je Uzvišeni zabranio, povod je da srce stekne pronicljivost i intuitivnu procjenu stvari. Jedan učenjak reče: “Neće intuicija prevariti čovjeka koji čuva pogled od zabranjenog i kontroliše svoje strasti, onog koji budnim srcem svoja djela uvijek preispituje, a svakim djelom sunnet slijedi; onoga što samo dozvoljeno konzumira”.

Radi toga su ranije govorili: “Kada čovjekove oči rado gledaju zabranjeno, srce slijepo postaje”. Uzvišeni Allah u Kur’anu, iznoseći kaznu koju je Lutov narod doživio zbog svojih djela, kaže: “To su, zaista, pouke za one koji posmatraju.” (El-Hidžr, 75).

To su poruke za ljude s velikom pronicljivošću, koji su svoj vid i svoje tijelo čuvali od zabranjenog.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja navodi: “Uzvišeni Allah nagrađuje vjernika za djelo istovrsnom nagradom. Ko bude čuvao vid od zabranjenog, Uzvišeni će mu podariti istovrsnu nagradu, darujući mu nešto daleko bolje – oštroumnost koja će mu osvijetliti put dobra, tako da će mu vrata znanja i korisnog rada biti širom otvorena”.

A koliko samo znamo ljudi koji imaju zdrave oči, ali srca su im crna i “slijepa”. Vid im ne pomaže, nemaju budno pronicljivo srce. A koliko znamo ljudi koji su vid izgubili, ali im to nije uništilo život, nego im Uzvišeni boljim nadoknadi, obasjavajući

im srca vjerom. Nakon što je Ibn Abbas, radijallahu anhu, izgubio vid, ponavljao bi: "Ako mi je svjetlo očiju mojih utrulo, srce moje svjetlom Njegovim i dalje je budno."

Gubitak vida zasigurno je Božije iskušenje čovjeku, no zauzvrat je obećana velika nagrada onome ko se strpi na tom gubitku. Enes b. Malik prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je Uzvišeni Allah kazao: "Ako iskušam Svoga roba gubitkom vida oba oka pa se on strpi na tome, nadoknada za to mu je Džennet!" (Buhari)

Zato nije najveće iskušenje gubitak očnog vida, nego je pravo iskušenje gubitak pronicljivosti i spoznaje srca. Uzvišeni kaže: "Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima." (El-Hadždž, 46)

Pravo sljepilo je sljepilo srca. Takav čovjek okreće svoje lice od Božije upute i Njegovih naredbi. Teška li je kazna njegova! Upravo to nalazimo u riječima Uzvišenog: "A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti." (Taha, 124)

Bez svjetla u srcu, čovjek nema nikakve vrijednosti. Uzvišeni kaže: "Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvaćaju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju." (El-A'raf, 179).

Čovjek bez svjetla upute u srcu na ovom svijetu stalno tetura poput slijepca koji hodi po putu gdje ne zna kamo krenuti, niti kako doći do cilja. Uzvišeni kaže: "Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiče ili onaj koji Pravim putem uspravno ide?" (El-Mulk, 22).

Poštovani vjernici! Pronicljivost srca je trodimenzionalna, ko shvati sve tri dimenzije, data mu je sva pronicljivost. Pronicljivo razumijevanje Allahovih imena i svojstava, razumijevanje naredbi i zabrana, te razumijevanje nagrade i kazne.

Pronicljivo razumijevanje imena i svojstava Božijih podrazumijeva da čovjek poznaje svoga Gospodar na najbolji način, uključujući sva Njegova svojstva i imena. Ovo će

mu osigurati da kroči na putu Božije istine. Jer, njegov Gospodar je Onaj Čije su riječi vrhunac istine i pravde; Čija su svojstva uzvišenija od toga da se uspoređuju sa svojstvima stvorenja; Čije je biće daleko drugačije od bilo kojeg drugog bića; Čija su djela oličenje pravde i mudrosti, milosti i dobročinstva – On je Onaj Koji stvara i određuje, apsolutni je vladar koji zaslužuje svu hvalu i zahvalu, Dobročinitelj je koji neizmjereno daruje. Neka je slavan Uzvišeni i hvale vrijedan! On je Prvi prije kojeg ničeg nije bilo, On je Vječni koji jedino neće nestati; Vidljivi koje sve znanjem obuhvata, Skriveni kojeg niko znanjem ne može obuhvatiti.

Sva imena Njegova su ispunjena hvalom i slavom. Sva svojstva Njegova su savršena, oličenje su uzvišenosti. Sva djela Njegova su slika mudrosti i milosti, pravednosti i svrsishodnosti. Svako stvorenje Njegovo kazuje o Njegovoj moći, na Istinu ukazujući svakom ko razuma ima.

Kada čovjek spozna svoga Gospodara – ispuni se osjećajima nade i straha, počinje Ga veličati i klanjati Mu se. Tada nijedno stvorenje neće u očima čovjeka biti veće od Gospodara, niti će se ikoga bojati kao što se boji Allaha. Mnoge sumnje, iskušenja i greške koje snađu one što kroče na Putu istine, uzrokovane su njihovom nepotpunom i nedoličnom spoznajom Uzvišenog, zbog čega imaju smjelost neke stvari učiniti ili se neprimjereno ponašati.

Pronicljivo razumjeti dopušteno i zabranjeno podrazumijeva shvatati suštinu Allahovih, džellešanuhu, propisa, te poznavati Božije odredbe i pridržavati ih se. Ovakvim postupanjem vjernik u potpunosti ispoljava smisao robovanja Allahu, a da srcu nema nijednu primjedbu na naredbe Uzvišenog, kojima je On, džellešanuhu, definisao strogo naređena i zabranjena djela.

Slično tome vjernik bi se trebao odnositi naspram Božijeg određenja. Vjernik u potpunosti prihvata ono što je naređeno vjerezakonom i ono što se događa Božijom praiskonskom odredbom.

Pronicljivo razumjeti priređenu nagradu i kaznu podrazumijeva da čovjek čvrsto vjeruje u sebi da će Uzvišeni Allah nagraditi svakog shodno zasluži, dobrim ili lošim, odmah sada ili nekad u budućnosti, bilo na ovom ili na onom svijetu.

Vjernik vjeruje da je ovo nužno ostvarivo jer je to sastavni dio vjerovanja u Jedinog Gospodara i Vladara. U glavi zamišlja ahiret onakav kakav nam je opisan u Objavi, u potpunosti ga doživljava takvim uključujući sve detalje.

Radi toga on djeluje shodno tom znanju, toj pronicljivoj intuiciji, koju nosi u srcu, a koja mu obasjava put pod nogama. Tako znajući šta ga očekuje, vjernik počinje činiti dobra djela kako bi bio spreman za Dan kada će sresti svoga Gospodara.

Pronicljivost vjerničkog srca mijenja čovjekovo bivstvovanje i njegov život. Uzvišeni kaže: "Zar je isti onaj čije je srce Allah učinio sklonim islamu, pa on slijedi svjetlo Gospodara svoga? Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!" (Ez-Zumer, 22); "Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?" (El-En'am, 122).

Onome kome bude data pronicljivost vjerničkog srca – živjet će sretnim životom, uzdajući se u Allaha, čvrsto vjerujući u Njegovu milost, u Njegovu potporu i u Njegovu pravdu. Prva briga takvog čovjeka bit će da ustraje na Pravom putu. Tako Uzvišeni Allah pohvalno govori o grupi Svojih robova, kojima je data vjernička pronicljivost, a koji su živjeli u svjetlu tog dara. Uzvišeni kaže: "I sjeti se robova Naših Ibrahima i Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih i dalekovidnih" (Sad, 45).

To su dalekovidni u vjeri, kojima je Uzvišeni darovao pronicljivost kojom je moguće razaznati Istinu od neistine.

Kao što vidimo, najodabraniji među stvorenjima, najbolji među Ademovim sinovima, su oni kojima je data dalekosežna pronicljivost. Oni su ti koji su spoznali pokazatelje istine, vidjevši je u pravom liku. Oni su ti koji će ostati postojani kada se raspire smutnje i iskušenja, kada grijesi budu vrebali iza svakog ćoška. Ostat će

postojani zbog čvrste vjere, stamenite, koju u sebi nose. Neće se pokolebati kada se pojave iskušenja koja će odnijeti veliki broj ljudi sa sobom. Međutim, onaj čije srce “oslijepi”, neće slijediti Istinu, čak kada mu bude pred očima, i neće raditi po uputi. Naprotiv, žurno će ići za neistinom, žrtvovat će se na tom putu, pozivat će druge danonoćno. Takvo nešto nije uopće čudno, očekivano je od onoga koji izgubio pravac, kome su se stvari pomiješale, tako da ne zna šta je korisno, a šta štetno, ne razlikuje lijepo od ružnog, niti se povodi mjerilima Božijeg vjerezakona. On se radije prepušta svojim osjećajima i svojim strastima. Uzvišeni za takve kaže: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?” (El-Džasija, 23)

Poštovani vjernici! Govoriti o važnosti vjerničke pronicljivosti nešto je što je izuzetno potrebno, naročito u vremenu kada je zbunjenost sveprisutna i kada su iskušenja velika. Koliko li je ljudi skrenulo s puta Istine, nakon što su dugo kročili njime; a koliko li je ljudi koji lutaju po tminama različitih smutnji i strasti a da nisu pronašli put spasa!

Radi toga je važno svakome ko želi dobro i spas sebi da marljivo radi na tome da zavrijedi vjerničku pronicljivost, kloneći se svega što je otupljuje. Navodimo nekoliko najviše važnih uzroka kako zadobiti vjerničku pronicljivost.

Bojati se Allaha u javnosti i tajnost. Uzvišeni poručuje: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti.” (El-Enfal, 29)

Ko bude bogobožan – Uzvišeni će mu darovati sposobnost da razluči istinu od neistine, što će biti povod da se spasi i ostvari veliki uspjeh. To će biti njegov izlaz iz dunjalučkih nevolja, razlog sreće na Sudnjem danu i povod da mu grijesi budu oprošteni.

Suprotno bogobožnosti je činjenje grijeha, bez ustezanja, javno ih činiti, bez osjećaja stida pred Uzvišenim. Ovo je jedno od dijela koja ponajviše mogu utrnuti vjerničku pronicljivost.

Drugi razlog zadobijanja pronicljivosti srca je konstantno spominjanje Allahovog imena jer zikr udahnuje život u srce vjernika. Najbolji vid zikra je učenje časnog Kur’ana, skrušeno i s razumijevanjem. Koliko čovjek bude mogao dnevno izdvojiti vremena za učenje Kur’ana, u toj mjeri će njegovo srce biti ozareno vjerničkom pronicljivošću. S druge strane, jedan od razloga gubitka vjerničke intuicije je nemarnost prema zikru i spominjanju Allaha Uzvišenog, jer je to razlog da ljudski postupci postanu krajnje daleko od razboritosti, kao što Uzvišeni kaže: “I ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

Razlog zbog kojeg se, također, zavređuje vjernička pronicljivost jeste ljubomorno čuvanje Allahovih svetinja od sknavljenja, Njegove vjere i primjena Njegovog vjerozakona.

Osjećaj ravnodušnosti kada se pravo Uzvišenog oskrnavi i kada se čini ono što izaziva Njegovu srdžbu – može biti razlog da srce vjernika “otupi”.

Povrh svega, najveći razlog je Božija uputa, kojom nadahnjuje Svoga roba. Vjernička razboritost je Božiji dar kojeg daruje kome želi, zbog čega je potrebno moliti Uzvišenog za pronicljivost, uputu i bogobožnost.

Moliti, ponizno i skrušeno Uzvišenog Allaha za ustrajnost na putu vjere jedan je od najvećih razloga kojima se zadobiva pronicljivost i spoznaja istine.

Poštovani vjernici, donesite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Bože, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Gospodaru naš, podari nam vjerničku pronicljivost, učini nas bogobožnim robovima, oprosti nam naše grijehе. Ti si, uistinu milostiv i samilostan.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

